

Prof. Dr. Szabó Gábor rektorral az egyetem, az Alma Mater közösségéhez tartozás, a végzettekkel való kapcsolattartás és az alumni szervezet létének jelentőségéről beszélgettünk.

„A SOK APRÓSÁG NAGYON FONTOS ERŐVÉ TUD ÖSSZEÁLLNI”

Miért fontos az egyetem, az SZTE Alma Mater közösségéhez tartozni?

Az Egyesült Államokban töltött idő alatt tapasztaltam meg, hogy ott nagyon komoly kultúrája van annak, hogy az ember tartja volt egyetemével a kapcsolatot, büszke arra, hogy oda járt.

Ez adott esetben jelentheti azt, hogy időről-időre találkozik a volt társakkal, felidézi az emlékeket, de jelenthet egy ennél sokkal komolyabb dolgot, a szakmai kapcsolattartást vagy azt, hogy az életpályájukon sikeres végzettek tanácsot adnak oktatási kérdésekben.

Számomra nagyon szép példa, hogy ahhoz, hogy a felvételiző hallgatóknak a keleti parton lévő Harvardhoz ne kelljen például Oregonból elutazni, a munkatársak keresnek az alma szövetségükből két-három oregoni embert, akik meghallgatják a jelentkezőt, mert pontosan tudják, hogy az ő alumnusaik felelősséggel látják el ezt a feladatot.

A magyarországi vállalkozások számára is egyre fontosabb, hogy kövessék, hogy honnan jöttek a munkatársaik, hogy milyen az adott intézmény presztízse. Amerikában erre létezik egy kialakult rendszer: a HR-esek nagyon komoly adatbázissal rendelkeznek, és követik, hogy melyik munkatársuk honnan érkezett, milyen sikeres volt, és hogy akik ugyanezen intézményből érkeznek, azoknak általában mi az erősségük vagy éppen a gyengeségük.

ÉZ AZT JELENTI, HOGY EGY EGYETEM A VÉGZETTJEIN KERESZTÜL - HA NEM IS NAPONTA - DE VALAMILYEN ÉRTELEMBEN MÉRLEGELÉS TÁRGYÁT KÉPEZI. HA AZ EMBER A SAJÁT DIPLOMÁJÁVAL, MUNKÁJÁVAL HOZZÁJÁRUL AHHOZ, HOGY ALMA MATERE TEKINTÉLYÉT NÖVELJE, AZZAL TULAJDONKÉPPEN A SAJÁT DIPLOMÁJÁT IS FELÉRTÉKELI.

Mindez negatív értelemben is igaz. Azon egyetem, melynek a végzettjei a munkaerő piacon rendszeresen csődöt mondanak, biztos, hogy előbb-utóbb rossz helyzetbe kerül. Egy multicég vezetője négy szemközt elmesélte, hogy – habár ezt nem hozzák nyilvánosságra a HR-esek – az xy intézményt nem tekintik felsőoktatási intézménynek, tehát aki onnan érkezik, egy udvarias elutasítást fog kapni, amelyben szó sem lesz arról, hogy ennek mi a valódi oka.

AZ ALMA MATER TEKINTÉLYE EGY KOMOLY SZELLEMI-, ERKÖLCSI TŐKE, AMELY ADOTT ESETBEN NYUGATON MÁR PÉNZT IS ÉR. ÉFELÉ HALAD MAGYARORSZÁG IS, ÉS ÚGY GONDOLOM, HOGY AZ ALUMNUSOKNAK ÉS AZ UNIVERSITASNAK ITT TELJESEN KÖZÖSEK AZ ÉRDEKEI.

Hazánkban, sőt Európában jóval kisebb a kultúrája, hogy adományokat adnak a végzettek. Amerikában ez egy borzasztóan fontos tevékenység, sikeres végzettekén keresztül igen jelentős forrásokhoz jutnak az intézmények. De az adományozás kultúrája és az adókönyezet is más a tengerentúlon.

Miként tud együttműködni az egyetem és a végzettek?

Alapvető, hogy az alumnusok részt vesznek különböző rendezvényeken. Amikor például a Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék a szegedi kommunikáció szakos képzés 20. évfordulóját ünnepelte, akkor egy nagyon jó hangulatú rendezvény keretében az asztal mögött ott ült több, a médiában országosan ismert, Szegeden végzett szakember. Ők nyilván megint az intézmény tekintélyét növelték, a hallgatók pedig arra gondoltak, hogy voltaképpen én is lehetek olyan, mint ők, hiszen ők is itt végeztek.

Mindezek mellett a végzetek számos kar esetében az oktatásban is sokat segítenek. Az ÁJTK-n sok, már az igazságszolgáltatásban dolgozó kolléga vesz részt a képzésben óraadóként. Az én koromban kicsit inkább az jellemző, hogy egy volt tanítványommal futok össze egy-egy szakmai rendezvényen.

A hagyományteremtő egyetemnek hogyan lehetnek részesei az alumnusok?

Hazánkban sajnos néhány kivételtől eltekintve nagyon sok helyen megszakadtak az egyetemi hagyományok, pedig magának az alumni rendszernek a szervezését, mozgatását is elő tudja segíteni, ha nagyon patinás, élő hagyományok vannak egy intézményben. Ezek Magyarországon a II. világháború után megszakadtak, kivételként említhetjük talán a bányászokhoz, az erdészekhez kapcsolódókat, tehát a selmecbányai hagyományok élnek irigylésre méltó módon tovább a soproni és a miskolci egyetemeken.

Tudomásom szerint más helyeken a '80-as, '90-es években lényegében újrakezdték vagy megpróbálták megteremteni a hagyományokat. Ez adott esetben olyan külsőségeken is múlik, mint a diplomaosztók ünnepélyessége vagy nem ünnepélyessége. A diplomaátadó bizonyos szempontból az első lépés az alumnussá válásban, amit én személy szerint nagyon fontosnak tartok. Azt gondolom, hogy az én évfolyamom diplomaosztója például nem volt méltó az egyetemi tanulmányainkhoz.

Valamikor a '90-es években a JATE TTK-n részt vettem egy olyan diplomaosztón, amiről ismét megállapítottam, hogy megint nem méltó sem a végzetekhez, sem a szülőkhöz, és tettem egy egyéni indítványt annak érdekében, hogy a kari tanács rendelkezzen arról, hogy meg kell növelni a rendezvény ünnepélyességét. Azóta persze ez minden karon fejlődött, és – az egyetem hagyományaihoz képest később – megjelentek azok a karok, akik talárt is viselnek. Van, akinek az a véleménye a taláros testületről, hogy „minek itt bohóckodni”.

ÁZT GONDOLOM, HOGY EZ NEM BOHÓCKODÁS, ENNEK KÖZÖSSÉGTEREMTŐ EREJE VAN, VISSZA LEHET RÁ EMLÉKEZNI. A DIPLOMAÁTADÓVAL AZ EGYETEMNEK MEG KELL TISZTELNIE A VÉGZETTJEIT, A CSALÁDOT, AKIK EGY HOSSZÚ PERIÓDUS UTÁN LÁTHATJÁK, HOGY MOST OK VAN AZ ÜNNEPLÉSRE.

Az amerikai egyetemeken mindenki osztálygyűrűt kap, és nézik egymás kezét az emberek, hogy lássák, ki hol végzett, melyik osztályba járt. Volt egy PhD hallgatóm Houstonból, akinek természetesen már az ujján volt a gyűrű az egyetem címerével és az évszámmal. Szegeden megpróbálta feltérképezni a kocsmahivatalok világát, és nagyon jól érezte magát ezen munkálatok közben. Egyszer nagy megdöbbenéssel jött, hogy képzeljem el, hogy a Mojóban valaki meg akarta venni az osztálygyűrűjét. Nem értette, hogy valakiben hogy vetődik fel, hogy ő eladja a Rice Egyetemen kapott gyűrűjét...

Ezeket az apróságokat nem lehet egyik évről a másikra megteremteni, de ebbe az irányba is kell lépéseket tenni, és talán azt mondhatom, hogy az egyetemi ünnepek terepén nagyjából eljutottunk arra a szintre, ami legalábbis elvárható.

Miért fontos egy egyetemnek az alumni szervezet?

ÁZ EGYETEM TEKINTÉLYÉT JÓRÉSZEKT A VÉGZETTEK PÁLYAFUTÁSA ADJA MEG. FONTOS, HOGY TUDJUK, HOGY AZ ALUMNUSAINK HOL VANNAK, KI MILYEN PÁLYÁT FUTOTT BE. ÉZ EGY NAGYON FONTOS ADAT, AMIT NEKÜNK KELL TUDNUNK.

Sajnos a végzetek kisebb része szokta kitölteni a pályakövetési kérdőívet, ami nagyon fontos lenne. Azok az adatok, melyek nálunk a pályakövetésben rendelkezésre állnak, egészen más képet mutatnak a magyarországi diplomás munkanélküliségről, mint a médiából hallható információk. Közkeletű felfogás például, hogy a bölcsészdiplomákkal nem lehet elhelyezkedni. Ez – legalábbis Szegeden – tényszerűen nem igaz, ugyanis bőven 90% fölött van az elhelyezkedési esélye az itt diplomát szerzett bölcsészeknek.

Ha nekünk lenne egy teljes körű adatbázisunk, az nagyon fontos forrás lenne arra, hogy orientálni tudjuk egyrészt a jelenlegi, másrészt a leendő hallgatókat.

Amerikában komoly megfontolások állnak a döntés mögött, amikor valaki jelentkezik egy felsőoktatási intézménybe, mert ez szellemileg és anyagilag is komoly erőfeszítés, nem olyan dolog, mintha egy autót venne a család, ami egy pár napig, hétig téma köztük. Lehet, hogy nálunk ennél jóval kevésbé téma, hogy a gyerek hol tanuljon tovább. Nem biztos, hogy ezt a szülőnek kell megmondani, de arra szükség lenne, hogy leüljenek és közösen gondolják végig az esélyeket, ne pedig úgy szülessen a döntés, hogy az osztályban hárman összebeszélnek, hogy „menjünk egy helyre, írjunk be valamit, ahova felvesznek”.

Mindezt megint alá kellene támasztani azzal, hogy „Miért jelentkezzek egy adott intézménybe?”. Nagyon fontos érv lehet egy egyetem mellett, hogy „Azért, mert ha az adott képzést elvégzem, akkor nagyon jó esélyem lesz elhelyezkedni”. Honnan tudom ezt? Onnan hogy ezen intézmény végzettjeinek valamilyen pályakövetési adatait már ismerjük. Kevés olyan mérhető outputja van egy egyetemnek, mint az, hogy a diplomásnak milyen elhelyezkedési esélyei vannak.

LEGINKÁBB ÚGY LEHET
MEGKÖZELÍTENI AZ ALUMNI SZERVEZET
JELENTŐSÉGÉT, HOGY AZ EGYETEM AZ
ALUMNUSAIVAL EGYÜTT ALKOT EGY
NAGY KÖZÖSSÉGET, AMELY KÖZÖSSÉG
BELSŐ KOMMUNIKÁCIÓJÁNAK KÉZBEN
TARTÁSÁRA, ÉS SZÁMOS MÁR DOLOG
MELLETT HÁLÓZATOK KIÉPÜLÉSÉRE
LENNE SZÜKSÉG. ÉLVONT ÉRTELEMBEN
SZERINTEM EZ AZ ALMA MATER
SZERVEZET LEGFŐBB FUNKCIÓJA.

Mit vár el egy egyetem az Alma Mater szervezetétől?

Azt, hogy egyre nagyobb mértékben segítse megszólítani az alumnusokat, azon keresztül, hogy ha például van egy rendezvény, akkor legyen mindjárt olyan adatbázis, amelyen keresztül el lehet érni a sikeres végzetteket.

A 2010-es Egyetem Napjára meghívtuk Pálincás Józsefet, az Akadémia elnökét, hogy ő legyen a díszvendég és tartson beszédet ebből az alkalomból. Elnök urat én hallgató korom óta ismerem, együtt jártunk ide, a kollégiumban szobatársak voltunk. Az én „adatbázisomban” tehát ő szerepelt, mint SZTE alumnusa, és ő így is tekintette magát. El is mondta a beszédében, hogy neki az egyetem konkrétan akkor válik, ha a szegedire gondol, mert neki a szegedi egyetem nem épület, nem egy prospektus képe. Az ő szeme előtt Tandori professzor jelenik meg a hajlott hátával, ahogy megy föl a lépcsőn. Ő a szó legnemesebb értelemben tekinti magát öregdiáknak, és azt lenne nagyon fontos kihasználni, ha valakit egy intézményhez ilyen szálak kötnek.

Ehhez nyilván szervezet kell, az, hogy tudjuk, ki hol van, hogy az illetők részt vegyenek különböző rendezvényeken. Nem utolsó sorban a hallgatókért folyó versenyben sem elhanyagolható szempont, hogy jó esély van arra, hogy a Szegeden végzett szülő a gyermekét is Szegedre irányítja.

KÜLÖN-KÜLÖN EZEK APRÓSÁGOK, DE A SOK
APRÓSÁG NAGYON FONTOS ERŐVÉ TUD ÖSSZEÁLLNI ÉS
AZ ALUMNI SZERVEZETNEK TECHNIKAILAG EZT KELLENE
TUDNI ALÁTÁMASZTANI: HOGY A MEGSZÓLÍTÁS KÖNNYŰ
LEGYEN, HOGY AKÁR ODÁIG IS LEJUSSUNK, HOGY ADOTT
KÉRÉSBEN KÜLÖNBÖZŐ CÉLCSOPORTOKHOZ, KÜLÖNBÖZŐ
VÉGZETTSÉGŰEKHEZ SZÓLJUNK.

Úgy gondolom, hogy Magyarország és ezen belül a Szegedi Tudományegyetem ennek a rendszernek még csak a kiépítésén dolgozik, és el kell érni, hogy nemhogy ki tudjuk használni, de egyáltalán vegyük észre az ezekben rejlő lehetőségeket.

SZEGED

challenge
meet

